

družbo in z manipulacijami „Gospodarske zveze“ z žlindro provzročil toliko zla in je občnemu blagru toliko škode prizadel, da bi bila njegova izvolitev tudi v nasprotju z javno moralno.

Če bodo izvoljeni gg.: Povše, Pfeifer, Pogačnik, ne bo noben človek ničesar rekel. Tudi zoper osebo gosp. dr. Šusteršiča ničesar ne rečemo, ter jo spoštujemo, reči pa moramo o politiku dr. Šusteršiču, da ga ni priporočiti kot poslanca in najmanj kot poslanca pete kurije.

Rojaki!

Sto let je minulo 3. decembra, odkar se je porodil slovenskemu narodu njegov največji pesnik, katerega ceni ves narod, in s katerim se sme dičiti tudi mej tujim svetom — France Prešeren. Pesnikovo znamenitost na široko razkladati je povsem nepotrebno; istotako neumestno pa bi bilo dokazovati, da zasluhuje pesnik ne samo, da ga čitamo in se ž njim ponašamo, nego tudi da njegovimu geniju postavimo viden znak svojega čislanja in svoje hvaležnosti. Ta misel je vodila podpisani odbor, ko je svojedobno izdal in pozneje ponovil poziv do slovenskega naroda, da naj prilaga svoje doneske, ki bi omogočili povzdigniti pesniku dostojen spomenik v srcu slovenskega naroda, v beli Ljubljani, kjer je pesnik pel svoje nesmrtno poezije ter ž njimi naslanjal svoje sodobnike in potomce v vseh pokrajinah, kjerkoli se glasi slovenski jezik. V svojih oklicih je odbor za povzdignjenje Prešernovega spomenika pozival Slovenke in Slovence vseh stanov in vseh pokrajin, da skupno pripomorejo proslaviti pesnika, katerega pač smejo smatrati za svojega pesnika vsi člani slovenskega rodu, ob enem pa osvetliti lice tudi slovenskemu narodu, ker bi njegovo zanimanje in njegova požrtvovalnost pričala, da ve svojim zaslužnim možem izkazovati svojo hvaležnost. Pesnikov spomenik naj bi bil torej viden znak narodovega spoštovanja in njegove hvaležnosti do svojega imenitnika, — ob enem pa tudi bodrilo mladini in odraslim, da se ogrevajo o njegovem pogledu za vse one ideale, katere je gojil pesnik sam. Katera prilika pa bi bila primernejša za povzdignjenje takega spomenika kot stoletnica Prešernovega rojstva?

Odbor se je čvrsto nadejal, da bode mogel ta dan 3. decembra l. 1900. proslaviti z odkritjem spomenika. Res so se v začetku s pohvalno vnemo odzivali Slovenci in Slovenke, in zbrala se je prilična svota. Nadejajoč se popolnemu uspehu, je razpisal odbor natečaj za načrte Prešernovemu spomeniku. Tekmovalo je šest umetnikov slovenskih s sedem načrti, ki so bili vsi bolj ali manj zanimivi. Prvo nagrado je dobil gosp. Ivan Zajec na Dunaju, kateremu bi bil odbor tudi poveril izvršitev spomenika, ki ima biti kras prestolici slovenski in trajen spomenik, dostojen pesnika, kateremu bode povzdignjen, umetnika, ki ga izvrši, in naroda, ki ga svojemu pesniku postavi, ako ne bi bilo nestalo onega, brez česar se ne

da nič izvršiti — denarja. Nabrana svota ne znaša niti polovice onega denarja, ki je potreben za povzdignjenje spomenika.

Ker pa je častna dolžnost narodova, da ne zaostane započeto delo, da ne poneha z dolgim odlaganjem projektanta umetniški zanos, s katerim nam obeta ustvariti delo, ki bode ponos naroda slovenskega, obrača se podpisani odbor ponovno do celokupnega naroda slovenskega, da vsak član njegov po svojih močeh pripomore srečno dovršiti započeto delo. Odbor ve dobro, koliko narodnega davka plačujejo Slovenci, in kako žulijo ti davki posebno one Slovence, ki so oddaljeni od središča slovenskega in izloženi navalu tujčevemu. Ali Ljubljana ne zmore vsega, pa tudi samo Kranjska ne; saj tudi Ljubljana po mogočnosti prispeva kulturnim potrebam oddaljenih rojakov. Ker pa je Prešeren vse-slovenski pesnik, zato se obrača odbor do vseh Slovenk in Slovencev ter jih ponovno poziva, da občine, društva in posamezne osebe žrtvujejo svojim sredstvom primerno svotico v svrhu, ki bode celokupnemu Slovenstvu v ponos in moralno korist.

V Ljubljani, dné 1. decembra 1900.

Za odbor za napravo spomenika Francetu Prešernu.

Iv. Hribar, župan,

t. č. predsednik.

Rajko Perušek, c. kr. profesor, t. č. podpredsednik;
Fran Trdina, mestni knjigovodja, t. č. tajnik; **dr. Josip Stare**, c. kr. tajnik finančne prokurate, t. č. blagajnik;
dr. Maks Pirc, odvetnik, **Andrej Senekovič**, c. kr. gimnazijski ravnatelj, **dr. Ivan Tavčar**, odvetnik, t. č. odborniki.

Politični pregled.

Notranji položaj. — V sredo se je povrnil cesar iz Budimpešte na Dunaj in je takoj sprejel ministrskega predsednika Körberja v dolgi avdijenci. Ta avdijenca se spravlja v zvezo s položajem sedanjega ministrstva, ki je neki zelo kritičen. Körber, ki je prav v zadnjem času kazal napram Čehom prav posebno nasprotstvo, je spoznal, da on ne naredi češki obstrukciji konec, spoznal pa tudi, da poskušajo to drugi doseči in sicer na ta način, da bi ustanovili novo koalicijsko ministrstvo. Iz strastnega nastopanja nemških levičarskih krogov taki koalicii je videti, da je sedanje ministrstvo popolnoma v oblasti nemških strank. Körber se seveda brani odstopiti. Vsled tega si hoče zasigurati vladanje s pomočjo § 14. Temu je na potu samo jedna okolnost, da je treba v državnem zboru izposlovati volitev delegacije. To pa pojde težko, kajti ne le da se temu ustavljajo Čehi, tudi Nemci nečejo o tem ničesar slišati. Tako postaja Körberjev položaj vedno nevarnejši, in češki listi že govore, da ga zadene tista usoda, kakor grofa Claryja.

Deželni zbori. — Tekom prihodnjega tedna se snidejo prvi deželni zbori. V nekaterih je pričakovati prav živahnih razprav, zlasti v dalmatinskem, v katerem bodo prišle na razpravo bosanske železnice, in v češkem, kjer se bo razpravljalo tudi o različnih aktuvelnih političnih vprašanjih. Vlada je v precejšnjih skrbih, kako izteče zasedanje deželnih zborov, zlasti ker delajo na Štajerskem na to, da se vladna predloga o davku na žganje odkloni.

Volilno gibanje je sedaj v polnem tiru. Postalo je jako živahno, in boj zadobiva v nekaterih deželah uprav veli-